

at det ikke i nogen som helst Grad maatte blive ved Lovforanstaltninger eller ved Paabud fra Arbejdsgivernes Side, at en saadan Reform skulde gennemføres. Skal man føje et Plus til alt det gode, Arbejderbevægelsen har kunnet bringe, skal man bidrage til, at denne Bevægelse yderligere skal kunne skabe Resultater for Arbejderne selv og for vort Land, og skal dette blandt andet ske derved, at Arbejderne give Slip paa at drikke Spiritus under Arbejdstiden, saa maa det ske i Kraft af, at de selv erkende Nødvendigheden deraf og selv, udelukkende selv, paatage sig at gennemføre denne Reform, ellers ødelægger man netop det Gode, Reformen kan indeholde. Det haaber jeg, baade Arbejdere, Arbejdsgivere og Staten ville være med til at indrømme for selve den gode Sags Skyld.

Maa jeg blot til Slutning sige hvorledes min Stilling er til dette Lovforslag: Jeg ønsker det en velvillig Behandling. Der er Ting deri, der paa mange Maader vistnok ville kunne komme til at gøre godt, men jeg vil ikke binde mig til Lovforslaget som Helhed og erkende, at dette er saaledes, som vi kunne godkende det. Jeg haaber, at en grundig Udvalgsbehandling maa kunne bringe saa meget godt frem deraf, at vi kunne være glade ved at faa et Lovforslag, der paa flere Punkter bidrager til at forandre nu eksisterende uheldige Forhold. Det er sikkert ikke uden Grund, man peger paa Faren ved Forbuds- og Tvangsforanstaltninger. Det ærede Medlem for Slagelse sagde til mig: Det er jo ikke et Forslag, der indeholder noget som helst om Indskrænkning af Drikkeriet, saaledes som man har det i Norge, hvor man forbyder Salg af Spiritus Lørdag og Søndag, og hvor man faar det Resultat, at Folk sidde hjemme og drikke og gøre Hjemmet til en Drikkebule. Det foreligger ikke, sagde det ærede Medlem. Det er rigtigt, men idet jeg fæster det ærede Medlems Udtalelse til selve det, der her omhandles, og slaar fast, at det er han altsaa ogsaa en Modstander af — jeg skal i alt Fald ikke glemme det —, mener jeg samtidig at burde sige, at Faren for at give efter for Kravet om Tvangsforanstaltninger kan være saa stor, at man har Lov til at sige: Selv om man vil gaa ind paa noget, har man ikke dermed indrømmet det hele og vil ikke gaa til Foranstaltninger, der føre bort fra Maalet i Stedet for til Maalet. Den norske Afholdstaler Sven Aarrestad, en meget kendt Mand, har holdt en Tale i den norske

Studentereforening, hvor han sluttede med at sige, at Opgaven maa være det rene Land: Forbud mod al Spiritus, og at alle andre Foranstaltninger, hvor gode de end kunde være, dog ikke vilde betyde noget virkelig grundigt. Man maatte have det almindelige Forbud. Hvis det skulde være Meningen fra de Herrers Side, der sympatiserer med Lovforslaget, og hvis det skulde være den Tanke, som Afholdsbevægelsen bærer i sit Skød, vil jeg sige — uagtet jeg meget vel ved, at der er mange Afholdsmænd, der ikke godkender dette Lovforslag —: Hold igen, og saa vil jeg advare imod at komme ind paa denne Glibebane. Thi fordi man vil gaa med til at ordne visse Spørgsmaal, hvor man mener, en Ordning er nødvendig, og hvor man mener, at kunne ophjælpe Moralen i Samfundet, har man ingenlunde givet efter for de stærke Krav, der lyde fra Afholdslejlere om, at det eneste, der virkelig er til nogen Nytte, er et Forbud.

Jeg sagde i mit Foredrag, at kunde man vedtage en Lov om, at al Spiritus skulde udryddes, vilde det være til Velsignelse for Samfundet. Jeg gentager det nu og vil gøre det lige saa tidt, det skal være. Men det kan man blot ikke opnaa, af den simple Grund, at selv om mange og vel de fleste vilde befinde sig lige vel uden Spiritus, fordi vi heldigvis have saa megen Spiritus i os, om jeg saa maa sige, at vi ikke behøve den ude fra kommende — vi have saa megen Ungdom i os, at vi ikke trænge til at stimuleres —, er der saare mange Mennesker, der ikke kunne befinde sig vel uden Stimulans, Mennesker, der ikke forstaa, at man overhovedet vover at gribe ind i deres Ret til at tage sig den Hjertestyrkning, de mene at have behov. Hvis man vil have disse Mennesker med, hvis man vil have Samfundet til at vokse sig frem til Forstaaelse af det unyttige, ja, skadelige ved Nydelse af Spiritus, hjælpe Forbudbestemmelser ikke, saa bliver det primære i det Spørgsmaal, vi her behandle, til syvende og sidst ikke Lovforslagets Smaabestemmelser om Sogneafstemning og Kommunalbestyrelsens Indfyldelse osv., men saa bliver det primære, at vi alle ved fælles Kræfter baade i det daglige Liv og under Rigsdagens Arbejde søge at opdrage Befolkningen til Forstaaelse af, hvad der tjener til dens sande Vel.

Formanden: Folketingsmanden for Viborg Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.